

Like store klimagassutslipp fra bil og fly

Av Guri Tajet

Bakgrunn

Nylig kom det en rapport fra CICERO Senter for klimaforskning som konkluderte med at verdens bilpark er blitt så stor at utslippene fra dagens veitrafikk har en seks ganger sterkere effekt på global temperatur enn verdens flytrafikk¹. Rapporten sammenligner altså utslipp fra fly og bil på **verdensbasis**. Men hvordan ser tallene ut hvis man sammenligner klimagassutslippene fra **nordmenns** flyreiser med klimagassutslippene fra den **norske** personbilparken?²

I følge forskere ved Universitetet på Lund³ er det bare 2-3 prosent av verdens befolkning som flyr. Nordmenn tilhører denne lille grupperingen: I følge en studie av 15 vesteuropeiske land fra Cranfield University⁴ (på oppdrag fra Avinor) flyr nordmenn suverent mest innenriks (per innbygger). Vi flyr nesten tre ganger så mye som svenskene (på tredje plass i sammenligningen) og fire ganger så mye som finnene (på sjette plass). Utenriks er vi, i følge den samme undersøkelsen, i midtsjiktet blant vesteuropeiske land.

Beregning av klimagassutslippene fra nordmenns flyreiser

I Avinor-rapporten "Bærekraftig og samfunnsnyttig luftfart", med tall levert fra Transportøkonomisk Institutt (TØI) og CICERO, fremgår det at utslippene fra nordmenns flyreiser⁵ var på 3,4 millioner tonn CO₂ i 2007.

CICERO⁶ mener at CO₂-utslippene fra fly bør multipliseres med en faktor på 1,8 dersom den totale klimaeffekten skal regnes med. Årsaken til at flyutslipp har en såpass mye større klimaeffekt enn hva CO₂-utslippene skulle tilsi, er at andre utslippskomponenter enn CO₂ har en særlig stor klimaeffekt når de skjer i store høyder. **Det betyr at hele klimapåvirkningen fra nordmenns flyreiser tilsvarer 6,12 millioner tonn CO₂.** (3,4 multiplisert med 1,8)

Klimagassutslippene fra den norske personbilparken

Klimagassutslippene fra personbilparken⁷ er på totalt 5,3 millioner tonn⁸ CO₂-ekvivalenter. Dette er summen av utslippene fra "Kyotogassene". Hvis man skal ta med effekten av utslipp i høyere luftlag for fly, er det i

¹ Kilde: <http://www.cicero.uio.no/webnews/index.aspx?id=11048>

² Vi velger å holde vare- og busstransport på vei og godstransport med fly utenfor sammenligningen. Vare- og busstransport på vei står for ca 47 prosent av klimagassutslippene fra veitrafikken.

³ Kilde: Peeters, P., Gössling, S. and Becken, S. (2006) 'Innovation towards tourism sustainability: climate change and aviation', Int. J. Innovation and Sustainable Development, Vol. 1, No. 3, pp.184–200. Se s. 191.

⁴ Kilde: Air Transport Dependence in European Countries, Cranfield University på oppdrag fra Avinor, 2006

⁵ I denne beregningen anslås også utslipp nordmenn forårsaker når de flyr fra en utenlandsk lufthavn til en annen utenlandsk lufthavn – utslipp som ikke plasseres i Statistisk Sentralbyrås (SSB) klimaregnskap. Utlendingers flyreiser til/fra Norge er trukket fra i beregningen.

⁶ Kilde: <http://www.cicero.uio.no/webnews/index.aspx?id=10933>, pressemelding 30.01.08

⁷ Utslipp fra utenlandske biler i Norge kommer med i utslippsstatistikken for personbiler. Med lik metodikk på fly og bil skulle disse bilutslippene blitt trukket fra. Til gjengjeld skulle utslipp fra norske biler i utlandet blitt lagt til i regnestykket. Det har ikke lyktes oss å finne disse tallene, men forutsetter at de er relativt marginale, og at det derfor ville hatt minimalt å si for helheten hvis de hadde vært med.

⁸ Tall finnes ved å gå inn på <http://www.miljostatus.no/Kart-og-miljodata/Norge/>, "Utslipp av klimagasser" og velger å vise data som "Matrise, kilder" (siste detaljerte tall er fra 2006).

følge CICERO metodisk riktig også å ta med en multiplikasjonsfaktor for utslipp fra veitrafikk på rundt 1,2⁹.

Det betyr at den totale klimapåvirkningen fra personbilparken er på 6,36 millioner tonn CO₂-ekvivalenter (5,3 multiplisert med 1,2).

Like store klimagassutslipp fra fly og privatbil

Klimapåvirkningen fra den norske personbilparken er med andre ord omtrent like stor som klimapåvirkningen fra nordmenns flyreiser. Selv om flytrafikken ikke er den store utslippssynderen på verdensbasis slik som CICERO-studien viser, er utslippene fra nordmenns flyreiser høyst relevant i en norsk kontekst – slik som utslippene fra personbilparken er det. Luftfarten er også spesielt interessant, fordi det er en bransje i eksepsjonell vekst. Nordmenn reiser tre ganger så mye med fly (målt i personkm) nå som i 1990¹⁰ og klimagassutslippene fra luftfart i EU vokste med 87 prosent mellom 1990 og 2004¹¹.

⁹ <http://www.cicero.uio.no/webnews/index.aspx?id=10933>

¹⁰ Arbeidsnotat med tall kan lastes ned på <http://www.framtiden.no/200705091782/arbeidsnotater/klima/fly-star-for-7-prosent-av-co2-utslippene.html>

¹¹ http://ec.europa.eu/environment/climat/pdf/aviation/sec_2006_1685_da.pdf